

Må foreldrene informeres?

Ellen Ekre Engh

Spesialrådgivere i Psykologforeningens forhandlingsavdeling

Heidi Roald

Spesialrådgivere i Psykologforeningens forhandlingsavdeling

Jeg er ansatt som psykolog under helsetjenesten i kommunen, hvor jeg arbeider med barn og unge. I den forbindelse lurer jeg på om lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern også gjelder for psykologer i kommunen og helsetjenesten. Jeg er nemlig usikker på om alle foreldre av barn mellom 12 og 16 år skal informeres når barna/ungdommene har snakket med psykologen tilknyttet helsestasjonen. Jeg vet at helsesøster på skolen ikke er lovpålagt å informere foreldrene. Men jeg forstår det slik at jeg som psykolog må informere foreldrene hvis barnet går til samtaler mer enn en gang. Stemmer dette?

Psykolog i kommunehelsetjenesten

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern gjelder for spesialisthelsetjenesten, og gjelder derfor ikke for psykologer i kommune og i kommunal helsetjeneste.

Hovedregelen for barn mellom 12 og 16 år er at informasjon skal gis både til barnet og til foreldrene. Utgangspunktet er også at barn mellom 12 og 16 år skal samtykke i helsehjelp sammen med foreldrene. Dette følger av pasientrettighetsloven §§ 3–4 første ledd og 4–4 første ledd.

I § 3–4 annet ledd er det unntak fra hovedregelen om at foreldre eller andre med foreldreansvaret skal ha informasjon. Dette gjelder når pasienten er mellom 12 og 16 år og av grunner som bør respekteres, ikke ønsker at foreldrene skal informeres. Det kan være flere årsaker til at foreldrene ikke bør informeres om barnets kontakt med helsetjenesten, både rent personlige (for eksempel i mishandlingssaker) og ulike overbevisningsgrunner. Eksempel på grunner som bør respekteres, kan være råd om lettere psykiske problemer på grunn av mobbing. Dette er et unntak fra hovedregelen om at foreldrene har full samtykkekompetanse på vegne av barn under 16 år. Helsepersonellet kan bare unnlate å informere foreldrene dersom disse ikke trenger informasjonen for å ivareta foreldreansvaret. Mer alvorlige psykiske lidelser, særlig hvis det er fare for selvskading eller redusert utvikling, omgang med ulovlige rusmidler eller spiseforstyrrelser, er eksempler på situasjoner der helsepersonell ikke kan unnlate å informere foreldrene eller andre med foreldreansvaret.

Når det gjelder samtykke til helsehjelp for barn under 16 år, er som nevnt utgangspunktet at begge foreldre skal samtykke til helsehjelp, jf. pasientrettighetsloven § 4–4 første ledd. Etter annet ledd bokstav b er det imidlertid gjort unntak også fra denne hovedregelen. Det følger av annet ledd at selv om samtykke fra begge foreldre ikke foreligger, eller den ene forelderens eksplisitt har motsatt seg behandling, vil behandling likevel kunne påbegynnes dersom psykologen mener at helsehjelpen er nødvendig for at barnet ikke skal ta skade.

H.R